

اشکال ادبیات فارسی چه کرد

مدتی بود که فنیده میشد بر گرام تغییر خواهد کرد همه
علاقه مندان به معارف انتظار داشتند و بلکه باین اضطراب و وحشت
نگران بودند به اینکه چه تغییری در بر گرام داده خواهد شد
آیا شورای معارف احساس کرده است که بر گرام معموله موافق
احتیاج مملکت تدوین نشده است ترمیم خواهد شد

آیا تغییر در بر گرام انواع مدارس را ایجاد خواهد کرد ؟
آیا در مدارس ابتدائی از مواد سراسر بفرج فنون مختلفه گ
بامیج قالب مؤلف موافقت ندارد جلو گیری شده و مثل سایر
ممالک مطاب، مخصوصه به سر فنی تحت عنوان خود و در هر
سال بقدریکه ممکن است آموختن مرتب خواهند کرد

این تصورات و اوهام دیگر بفرها هجوم آورده و
همه تغییر بر گرام را بخواهی موافق احتیاجات لازم بشمرند
تا این اوقات بنده بیک اسف از بر گرام متوسط را که تغییر
داده اند بدست آورده و مطالعه نمود چیزی که از مطالعه آن بدست
آورده است همانا برخلاف تمام انتظارات دیده و فقط میتوان

گفت شورای معارف باشکال ادبیات فارسی را خورده و تهریر
بر گرام را از این نقطه نظر لازم دیده است

زیرا اولاً در متوسطه نوع اول (سه ساله) دو تهریر مهم
است تهریر اول آنکه ۳ ساله شده ولی برای اینکه در قرآن
تشریح و حاتم این دوره را سال سوم تعیین کرده‌اند سال اول
را تهریر نامیده و بنا بر این به سه سال دیگر منقبض ساخته
است و در عین حال از علوم ریاضی و طبیعی کاسته و
بر ادبیات افزوده است

تهریر دوم آنکه از این مقدار ریاضیه هم که گذاشته است
بقید برهانی را برداشته و از آنکه هم جز فرائض استی برده نشده
تا بنا قسمت دوم متوسطه را هم باز از نقطه نظر اشکالات
ادبیات بدو قسمت تقسیم کرده فستی را شعبه علمی نام نهاده
که آنهم با استثناء زبان تقریباً مانند سابق است ولی قسمت دیگر
را شعبه ادبی نام نهاده و تغییرات مهم در آن است

ولی ما قبل از آنکه به تشریح این بر گرام برها زیم
بعد از آنکه همه میتوانند عنقریب از حساب خارج گردند
ملاحظه نمایند بمقاصد خود شروع مینماییم

به عقیده ما نه فقط تغییر بر کرام موافق مصالح آمده بلکه
 این تغییر نه میتواند ادیب شدن محصلین را ضمانت کند و نه
 صلاح است عمر محصلین بدین ترتیب پیروده تلف شود
 این جا لاچاریم خوانندگان را به مقاله اول خود ارجاع داده
 متذکر شویم که ادیب ایرانی مانند سعدی شدن نظیر فضل الله
 مستوفی نویسنده تاریخ معجم شدن و یا چون صاحب کلبه دمنه
 چیز نوشتن با این مقدار از مواد که در پر کرام است ممکن نیست
 بلکه فهمیدن محسناتی که در تاریخ معجم موجود است که با
 انهمه اغلاقی که در وصف است عشر آن موجود نیست با
 این مواد ممکن نیست حتی این مواد نمیتواند نشان دهد که
 طرز نوشتن فارسی کلبه دمنه در همین حال مانند گلستان سعدی
 جامع محسنات ادبی است با گلستان چه تفاوت دارد پس بهتر
 بود بجای این تغییر در مؤخرات یاد در وسط ها در اوایل
 تکالیف محصلین را با فارسی معین کنند آیا لازم بود
 در مواد فارسی ۶ سال ابتدائی مداخلاتی کرده اولاً از آقای
 مهرزا عبدالعظیم خان نویسنده دستور خواهش کنند که تغییری لامحال
 در معجم قطور دستور سوم خود بدهد اینک هم در سال سوم

و هم در چهارم و هم پنجم و هم ششم ابتدائی را اشغال کرده
است و بموجب این بر گرامر بلکه تعیین صورت کتب مدارس
دولتی اکنون سال تهیه و اول هم جسارت کرده بالا بیاورد در
صورتیکه اگر حتی بیارات متن قواعد بنسکرید مطالب درست
آن عیناً از دستور امپریزنا حبیب اصنافی نقلی شده بی دستور
عبدالمعظم خان همان مطالب است و یک عشر آن تصرف که اگر
اجازه بدهند و بقدر مصیبت متعذر است (تکرارده با چند
نفر از معلمان با ایشان مدتی مذاکره کردیم چون دلیلش همانند
از جلسه بعدی بقدر مصیبت استکف ورزید) آهم لغو است
اینکه از تکالیف شخصیات منحرف شدیم برای آن است که دیده
میشود شورای معارف بجای اینکوم قوانین فارسی را مانند سایر
علوم طبقه هندی کرده و در سنین لازمه مرتب کنند یک عبارت
در چندین سال بنویسد و خلاصه آنها کتاب عبدالمعظم
خان است عجب اینجا است در هر دوره تمام کلاب راهبر صالحه
پس مطالب این مقاله را خلاصه کرده اولاً راجع ادبیات فارسی
چنین اظهار مینماید چون ادبیات فارسی مشکل است و تحصیل و
اجتهاد در آن مانند سایر علوم است خوب است قصد اجتهاد

از برگرام متوسطه خارج شود و اگر فقط بقدریکه از علوم دیگر
در این دوره لازم است ادبیات هم مطالب باشد بعهده ما باید
در مواد ابتدائی برای هر سال مطالب مشخصه از آن گذاشته
شود که پایه متوسطه است و راجع بمواد اولی متوسطه عقیده
خوبه را بعد ها اظهار خواهم کرد

م . ح . ص . آموخته

از آثار اینریخ آینه

« Heinrich Heine »

تابستان سوزان روی گونه هایت ، کان دارم ! زمستان ، زمستان
سرد و تاریک در قلب تو منزل کرده است !
ای محبوبه عزیزم ! این وضع بگ-روزی تغییر خواهد کرد .
زمستان بروی گونه هایت و حرارت سوزان تابستان در قلبت ما وی
خواهد گزید .

من تو را دوست داشته و باز هم دوست دارم ! بگ-ذار عالم
خراب و منهدم بشود .